

**ОГЛЯД ІНСТРУМЕНТІВ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ**
(за період 16 липня – 15 серпня 2023 р.)

Податкова та митна політика

Громадяни та бізнес сумлінною сплатою податків до бюджету й далі фінансово підтримують обороноздатність і стійкість України. За оперативними даними Державної казначейської служби, до загального фонду державного бюджету за січень – липень 2023 р. надійшло понад 1 006,1 млрд грн, зокрема за липень – 136,7 млрд грн. Серед платежів, що їх адмініструють податкові та митні органи, основні надходження отримано завдяки:

- ПДВ з увезених на митну територію України товарів – 192,5 млрд грн, зокрема за липень – 30,8 млрд грн;
- ПДВ з вироблених в Україні товарів – 107 млрд грн (зібрано 189 млрд, відшкодовано 82 млрд грн), за липень – 18,7 млрд грн (зібрано 28,7 млрд грн, відшкодовано 10 млрд грн) (*рис. 1*);
- податку на доходи фізичних осіб та військовому збору – 95,4 млрд грн, з них за липень – 15,2 млрд грн;
- податку на прибуток підприємств – 71 млрд грн, за липень – 3,2 млрд грн;
- акцизному податку – 58,9 млрд грн, з яких за липень – 8,7 млрд грн;
- рентній платі за користування надрами – 35,3 млрд грн, за липень – 5,4 млрд грн;
- ввізному та вивізному миту – 16,9 млрд грн, зокрема за липень – 2,4 млрд грн.

Виконання розпису доходів за січень – липень 2023 р. Державною податковою службою України (ДПС) становило 102,8 % (+11 млрд грн), Державною митною службою України (Держмитслужба) – 98,4 %.

У цілому за підсумками семи місяців поточного року до загального та спеціального фондів державного бюджету надійшло 1 477,2 млрд грн податків, зборів та інших платежів.

Надходження єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду та фондів соціального страхування в січні – липні 2023 р. сягнули 263,7 млрд грн, з яких у липні надійшло 39,4 млрд грн. Значну позитивну роль відіграють надходження ЄСВ з грошового забезпечення військовослужбовців.

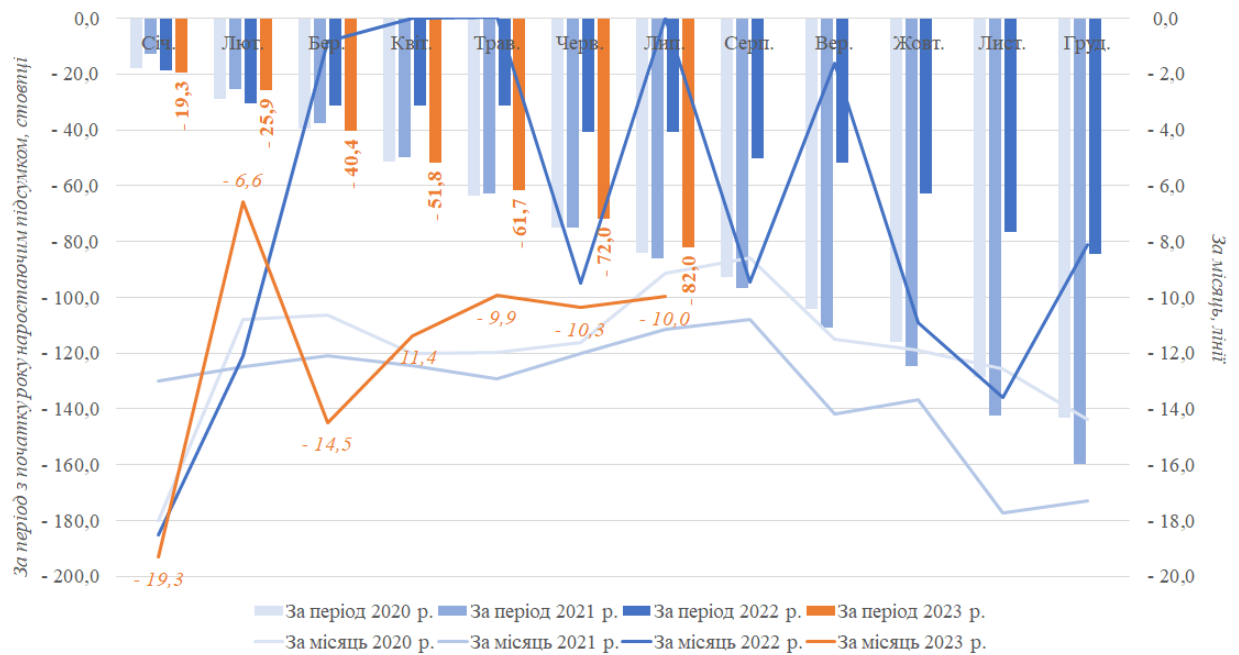

Рис. 1. Динаміка бюджетного відшкодування ПДВ у 2020–2023 рр., млрд грн
Джерело: складено за даними Державної податкової служби України та Міністерства фінансів України.

Верховна Рада України звільнила від ПДВ та ввізного мита імпорт оптичних приладів для потреб оборони. Змінами до Податкового й Митного кодексів України (Законами України від 28.07.2023 р. № 3287-IX та № 3288-IX) розширено перелік товарів, які на період воєнного стану звільнено від ПДВ та ввізного мита під час увезення в Україну, а саме:

- тепловізійні біноклі, монокуляри та бінокюляри, прилади нічного бачення (біноклі та монокуляри);
- далекоміри;
- портативні радіоелектронні засоби виявлення та протидії безпілотним літальним апаратам (антидронові рушніці).

Держмитслужба підбила підсумки «митного безвізу» за 10 місяців міжнародного застосування NCTS. З 01.10.2023 р. за 10 місяців «митного безвізу» оформлено понад 15 тис. транзитних декларацій у системі NCTS (New Computerized Transit System). Загальна кількість переміщень з України за 10 місяців становила 12 363. У липні 2023 р. в країнах-учасниках Конвенції про процедуру спільного транзиту завершено 3 196 переміщень, розпочатих в Україні. З початку міжнародного застосування NCTS за 2 653 деклараціями спільного транзиту товари успішно доправлено до митниць призначення на митній території України. Кількість таких декларацій у липні 2023 р. сягнула 738. Кількість ввізних декларацій проти червня 2023 р. подвоїлася (рис. 2) завдяки роз'яснювальним заходам Держмитслужби¹. На кінець липня 2023 р. підприємствам надано 49 авторизацій на застосування транзитних спрощень. Понад 20 заяв від підприємств перебувають на різних етапах розгляду. Таким чином, поживляється процес отримання бізнесом митних спрощень.

¹ Залізний нардеп. 2023. 14 серп. [Телеграм-сторінка]. Telegram.org. URL: <https://t.me/yzheleznyak/8452>; <https://t.me/yzheleznyak/8453>

Рис. 2. Результати за 10 місяців застосування «митного безвізу» з 1 жовтня 2022 р.
Джерело: Державна митна служба України.²

Верховна Рада України схвалила 13.07.2023 р. та Президент України підписав 26.07.2023 р. зміни до Митного кодексу України для скорочення часу проходження митниці користувачами NCTS і розширення застосування транзитних спрощень. Змінами запроваджено можливості здійснювати внутрішній транзит товарів з використанням NCTS – за аналогією з транзитом, передбаченим Митним кодексом ЄС. Окрім того, створено законодавче підґрунтя для пріоритетного пропуску через кордон товарів, уміщених під процедуру спільного транзиту. Отже, прийняті зміни до Митного кодексу створюють сприятливі умови для українського бізнесу відкривати декларації T1 у внутрішніх митницях, що в поєднанні з електронною чергою на кордоні розвантажить пункти пропуску та скоротить час проходження митниці користувачам NCTS.

Держмитслужба повідомила обсяги переданих на потреби оборонців України конфіскованих товарів і транспортних засобів. З 24.02.2022 р. до 27.06.2023 р. Держмитслужба передала на потреби оборонців конфіскованих товарів і транспортних засобів на 432 млн грн. Найчастіше це автомобілі, майно військового призначення, тютюнові вироби, одяг та взуття, комп'ютерна техніка, генератори й акумулятори тощо (рис. 3). Основними отримувачами стали:

- Міністерство оборони України – 360,7 млн грн;
- Державна прикордонна служба України – 34,2 млн грн;
- обласні військові адміністрації – 13,6 млн грн;
- Міністерство внутрішніх справ України – 15,4 млн грн;
- Служба Безпеки України – 7,4 млн грн;

² За 10 місяців «митного безвізу» оформлено більше 15 тис. транзитних декларацій у системі NCTS. 2023, 03 серп. URL: <https://customs.gov.ua/en/news/ncts-26/post/za-10-misiatsiv-mitnogo-bezvizu-oformleno-bilshe-15-tis-tranzitnikh-deklaratsii-u-sistemi-ncts-new-computerized-transit-system-1241>

- інші отримувачі – 0,7 млн грн.

Конфісковане майно (і таке, що на інших законних підставах перейшло у власність держави) передають Збройним Силам України та правоохоронним органам згідно з розпорядженням КМУ «Про передачу майна для потреб Збройних Сил» від 26.02.2022 р. № 186-р, постанови КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо передачі майна для задоволення потреб функціонування держави в умовах воєнного стану» від 16.09.2022 р. № 1043, а також відповідно до рішень військового командування щодо примусового відчуження або вилучення майна, ухвалених на підставі приписів Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. № 389-VIII.

Рис. 3. Обсяги переданого Державною митною службою України майна для потреб Збройних Сил України (на 27.06.2023 р.)

Джерело: Державна митна служба України.³

³ Держмитслужба передала на потреби оборонців України конфіскованих товарів та транспортних засобів на 432 млн грн. 2023, 27 лип. URL: <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/derzhmitsluzhba-peredala-na-potrebi-oborontsiv-ukrayini-konfiskovanih-tovariv-ta-transportnikh-zasobiv-na-432-mln-grn-1239>